

6 Onder de loep: Santiago de Compostela

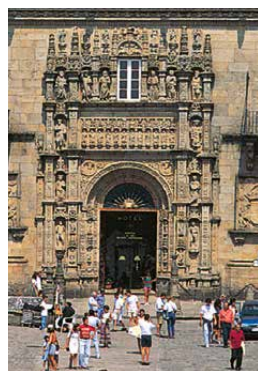
In de middeleeuwen was Santiago de Compostela de belangrijkste christelijke pelgrimsplaats na Jeruzalem en Rome (blz. 86–87). Rond het Praza do Obradoiro ligt een unieke groep historische gebouwen. Het plaatselijke graniet verleent de combinatie van verschillende bouwstijlen een harmonieuze eenheid. Het centrum met zijn smalle straten en oude pleinen is gemakkelijk te voet te verkennen. Bezienswaardig zijn het Convento de San Domingos de Bonaval, oostelijk van het centrum, en het Colegio Santa Maria la Real del Sar, een 12de-eeuwse romaanse kerk ten oosten van de stad.

★ Monasterio de San Martiño Pinaro

De barokke kerk van dit klooster heeft een groot dubbel altaar en een gevel in platereske stijl met afbeeldingen van heiligen en bisschoppen.

Pazo de Xelmírez

★ Hostal de los Reyes Católicos

Dit indrukwekkende geheel, door de Katholieke Koningen gebouwd als herberg en ziekenhuis voor pelgrims, is nu een parador, met een platereske ingang.

Praza do Obradoiro

Dit majestueuze plein is een van de mooiste van de wereld en het eerste doel van de pelgrims. De barokke gevel van de kathedraal domineert het plein.

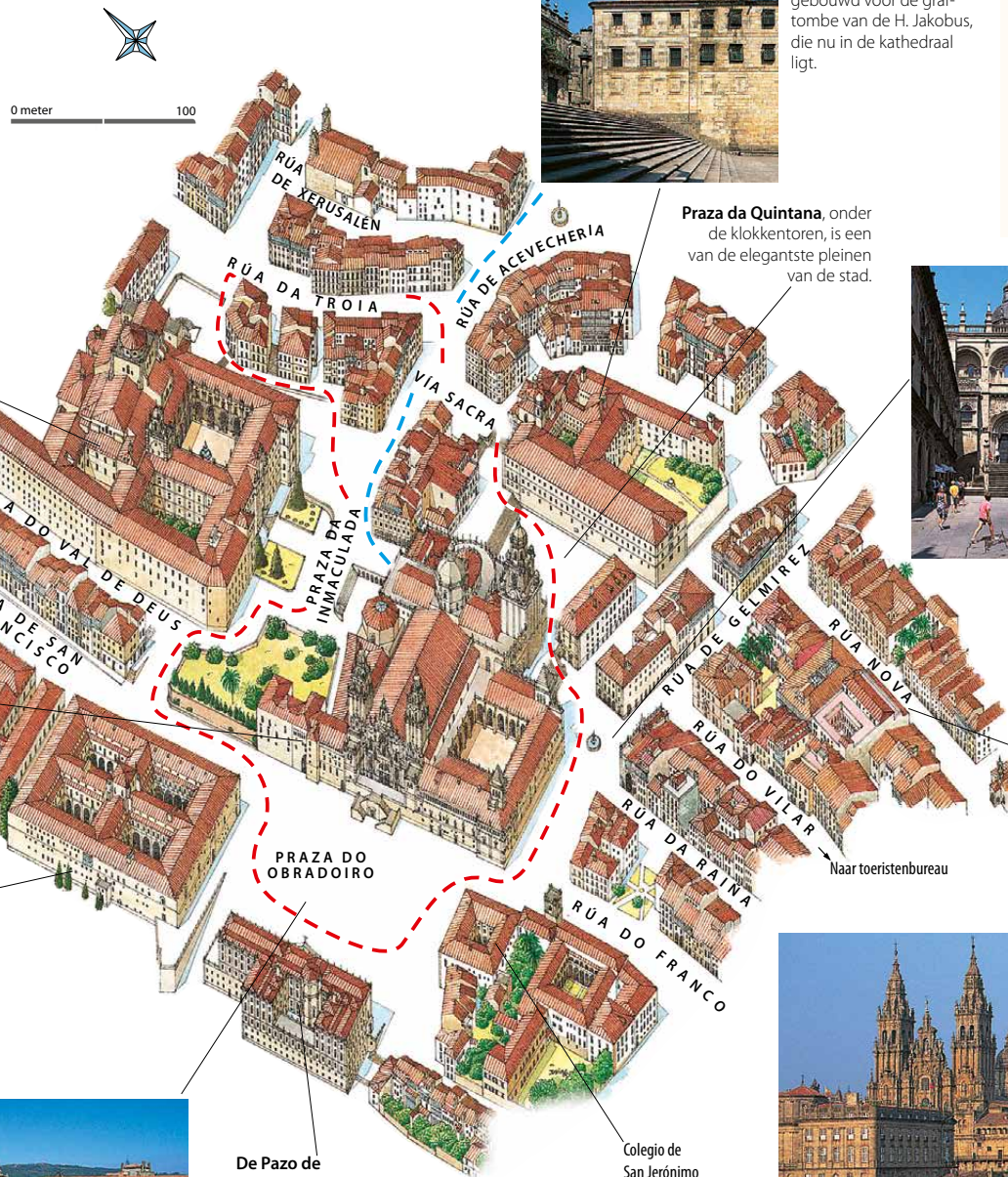

De Pazo de Raxoi met zijn klassieke façade werd in 1772 gebouwd en huisvest het stadhuis.

Colegio de San Jerónimo

Symbolen

- Aanbevolen route
- Pelgrimsroute

San Paio de Antealtares

Dit is een van de oudste kloosters van Santiago. Het is in de 9de eeuw gebouwd voor de graf-tombe van de H. Jakobus, die nu in de kathedraal ligt.

Praza da Quintana, onder de klokkentoren, is een van de elegantste pleinen van de stad.

Praza das Praterias

De Poort van de Zilvermeden in de kathedraal komt uit op dit charmante plein met een stenen fontein.

De Rúa Nova is een fraaie straat met arcaden die van de kathedraal naar het nieuwere deel van de stad loopt.

★ Kathedraal

Dit indrukwekkende schouwspel heeft de pelgrims eeuwenlang verwelkomd in Santiago. Hoewel het exterieur veranderingen heeft ondergaan, is de kern van het gebouw vrijwel onveranderd gebleven sinds de 11de eeuw.

TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie

A Coruña. 95.000.

www.santiagoturismo.com

Rúa do Vilar 63, 981-555129.

wo (veemarkt), en do.

Semana Santa (Goede Week), Santiagodag (25 juli).

Vervoer

10 km noordelijk.

Calle Hórreo s/n, 902-320320.

Praza de Camilo Díaz Balaño s/n, 981-542416.

De kathedraal van Santiago

Dit monument voor de H. Jakobus met zijn identieke, hoog oprijzende barokke torens, biedt een majestueuze aanblik (blz. 86–87). Het huidige gebouw dateert uit de 11de–13de eeuw en staat op de plaats van de 9de-eeuwse basiliek, gebouwd door Alfonso II. Door de Pórtico da Gloria betreedt u hetzelfde interieur als de pelgrims in de middeleeuwen. Het koor, ontworpen door Maestro Mateo, is volledig gerestaureerd.

'Paspoort' – bewijs van een pelgrimsreis

★ Westelijke façade

De rijkelijk versierde barokke Obradoirofaçade is in de 18de eeuw toegevoegd.

★ Pórtico da Gloria

Het Portaal van de Glorie met beelden van apostelen en profeten uit de 12de eeuw.

UITGELICHT

① **Kathedraalmuseum.** Hier ziet u Goya's *De schommel*, maar ook de kloostergang, de kapittelzaal, de bibliotheek, relikwieën en de crypte kunnen worden bekeken.

② **De Santo dos Croques** (Heilige van de Kopstoot) begroet hier sinds de 12de eeuw de pelgrims. Dit beeld met het voorhoofd aanraken brengt naar verluidt geluk en wijsheid.

③ **Pazo de Xelmírez**

④ **Beeld van de H. Jakobus**

⑤ **De identieke torens** zijn met hun 74 m de hoogste delen van de kathedraal.

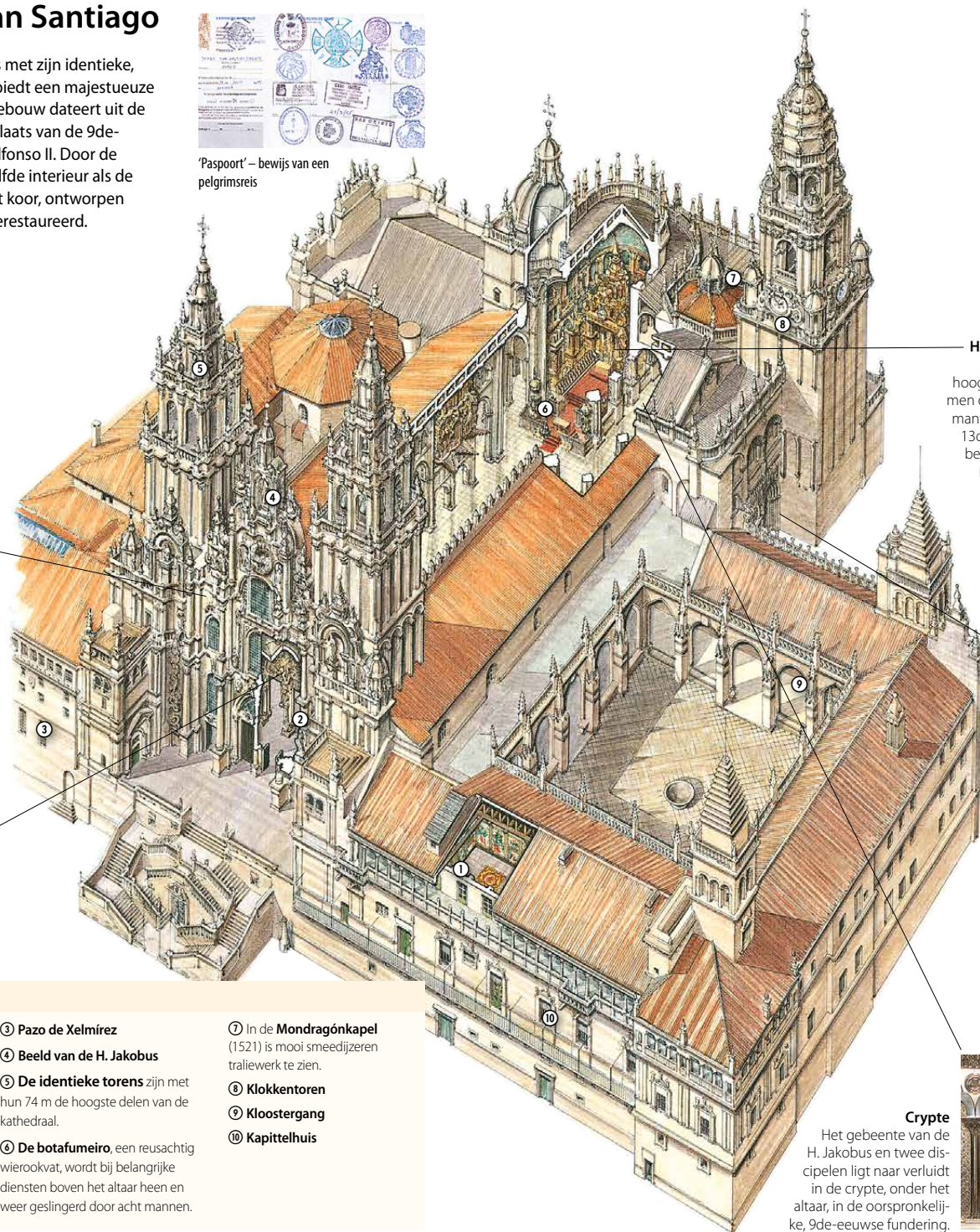
⑥ **De botafumeiro**, een reusachtig wierookvat, wordt bij belangrijke diensten boven het altaar heen en weer geslingerd door acht mannen.

⑦ In de **Mondragónkapel** (1521) is mooi smeedijzeren traliewerk te zien.

⑧ **Klokkentoren**

⑨ **Kloostergang**

⑩ **Kapittelhuis**

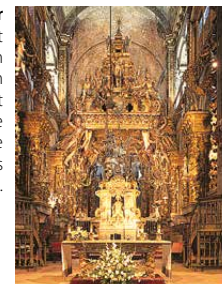
TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie

Praza do Obradoiro. **Tel.** 981-583548. **Open** dag. 7.00–20.30 uur. **f** 7.30, 8.30, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 18.00 en 19.30 uur. **📶** dak en Pazo de Xelmírez (kaartjes en boekingen in museum, **Tel.** 981-575609). **📄** Museum: **Open** dag. **Gesloten** zo-middag, 1 en 6 jan., Goede Vrijdagmiddag, Paaszaterdagmiddag, 25 juli, 15 aug., 25 dec. **📱**

Hoogaltaar

Achter het hoogaltaar kan men de zilveren mantel van het 13de-eeuwse beeld van de H. Jakobus omhelzen.

★ Porta das Praterias

De 12de-eeuwse Poort van de Zilvermeden is rijk aan bas-reliëfs van Bijbelse taferelen.

Crypte

Het gebeente van de H. Jakobus en twee discipelen ligt naar verluidt in de crypte, onder het altaar, in de oorspronkelijke, 9de-eeuwse fundering.

BASKENLAND, NAVARRA EN LA RIOJA

Vizcaya · Guipúzcoa · Álava · La Rioja · Navarra

In Baskenland, land van een oud volk met onbekende oorsprong, grenzen groene heuvels aan Atlantische stranden. Navarra, deels Baskisch, was in de middeleeuwen een machtig koninkrijk. De westelijke Pyreneeën maken deel uit van het landschap. De wijngaarden van La Rioja in het zuiden produceren de beste wijnen van Spanje.

De Basken zijn een volk apart – ze zullen niemand doen vergeten dat ze een geheel eigen cultuur bezitten. Hoewel het Baskische regionale bestuur aanzienlijke autonomie geniet, is er een sterke beweging die de banden met de regering in Madrid wil verbreken. Baskenland (Euskadi in het Baskisch) is een belangrijk industriegebied. De Basken zijn geweldige vissers en vis speelt een hoofdrol in hun fantasierijke keuken, volgens velen de beste van Spanje. De Baskische taal, het *Euskara*, dat aan geen enkele taal verwant is, wordt veel op borden en wegwijzers gebruikt. De meeste steden hebben twee namen; San Sebastián heet bijvoorbeeld officieel Donostia

– San Sebastián. *Euskara* wordt ook gesproken in delen van Navarra, dat als deel van (het onofficiële) groot-Baskenland wordt beschouwd. Veel van de bezienswaardigheden – de steden Olite en Estella en het klooster van Leyre – dateren uit de middeleeuwen, toen Navarra een koninkrijk was dat zich uitstrekte over de Pyreneeën. Pamplona, de hoofdstad, is bekend om de stierenrennen in juli. La Rioja is het gebied van de wijngaarden en bodegas, maar ook van de tuinders. Enkele van de vele historische bezienswaardigheden zijn de kathedraal Santo Domingo de la Calzada en de kloosters San Millán de la Cogolla en Yuso.

Baskische boerderij bij Gernika-Lumo

◀ Prachtige gele velden in het zomerse La Rioja

Centrum van Vitoria

- ① El Portalón
- ② Museo de Arqueología y Naipes (BIBAT)
- ③ Catedral de Santa María
- ④ Palacio de Escoriaza-Esquivel
- ⑤ Iglesia de San Miguel
- ⑥ Plaza de la Virgen Blanca

8 Vitoria

Álava. 240.000. Plaza de España 1, 945-161598. Romería de San Prudencio (27–28 april), Fiestas de la Virgen Blanca (4–9 aug.). vitoria-gasteiz.org/turismo

Vitoria (Gasteiz), de zetel van de Baskische regering, ligt op een heuvel – het hoogste punt van de provincie en de plek van een oude Baskische stad, Gasteiz. Het oudste deel, El Campillo, is in 1200 herbouwd na een brand. De stad is rijk geworden door de handel in ijzer en wol. In de oude stad ligt het **Plaza de la Virgen Blanca** met een monument voor een veldslag tussen Britten en Fransen uit 1813. Rond het plaza staan

oude huizen met *miradores* (balkons met ramen). Tegen de heuvel boven het plaza staat de gotische **Iglesia de San Miguel**. In een nis aan de buitenkant staat een beeld van de Virgen Blanca (Witte Maagd), Vitoria's patroonheilige. Vóór haar naamdag op 5 augustus begint een groot feest (blz. 136). De muur van San Miguel, tegenover het **Plaza del Machete**, heeft een nis met een replica van het kapmes waarop de leiders van de stad zwoeren de wetten in ere te houden of anders te zullen sterven. In de stad staan verschillende renaissancepaleizen, zoals het 16de-eeuwse **Palacio de Escoriaza-Esquivel**, met zijn

platereske patio (blz. 29). Daaromheen liggen oude straten met steile trappen. De stad heeft twee kathedralen. De oudste is de gotische **Catedral de Santa María**, met een gebeeldhouwd westelijk portaal. Dichtbij, in de Calle Correría staat **El Portalón**, een koopmanshuis en herberg uit de 15de eeuw, vol Baskische meubels en kunst, waarin nu een restaurant is gevestigd. Tot de juweeltjes van de stad behoren een straat met arcaden, **Los Arquillos**, en het **Plaza de España**, ook met arcaden. Deze moesten in de 18de eeuw de oude stad met een nieuwe wijk verbinden. Zuidwaarts ligt de neogotische **Catedral Nueva de María Inmaculada**, waarvan de bouw begon in 1907 en in 1973 voltooid werd.

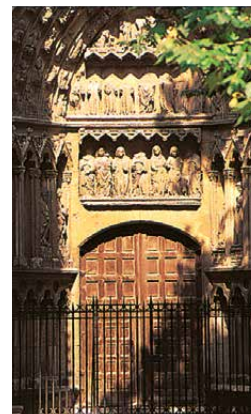
Artium

Calle de Francia 24. Tel. 945-209020. **Open** di–zo. artium.org Artium, het Baskische Museum voor Moderne Kunst, is gevestigd in een opvallend wit gebouw en omvat een van de grootste collecties in zijn soort. De nadruk ligt op Spaanse kunstenaars, zoals Dalí, Miró, Tàpies en Chillida.

De rustige Plaza de España in het centrum van Vitoria

Zie voor hotels en restaurants in deze regio blz. 563–564 en blz. 585–586

De gotische westdeur van de Catedral de Santa María, Vitoria

Museo de Arqueología y Naipes (BIBAT)

Palacio de Bendaña, C/ Cuchillería 54. Tel. 945-203700. **Open** di–zo. Het archeologisch museum van Vitoria is gevestigd in een prachtig kasteel en bezit 1500 stukken, waaronder prehistorische voorwerpen en Romeinse beelden, gevonden bij Álava. Bezoekers kunnen multimediaprojecten en geluidseffecten ervaren. De kleinzoon van Heraclio Fournier, die in 1868 een speelkaartenfabriek begon in Vitoria, toont in dit museum ook zijn verzameling van meer dan 6000 items. De oudste kaarten dateren uit de 14de eeuw. Ook zijn er tarotkaarten, ontworpen door Salvador Dalí.

Wijngaarden bij Laguardia, hoofdstad van La Rioja Alavesa, sinds de middeleeuwen een wijnproducerende regio

Museo de Armeria

Paseo Fray Francisco 3. Tel. 945-181925. **Open** di–zo. bel 945-181918. Hier vindt u prehistorische bijlen, een middeleeuws harnas, 20ste-eeuwse pistolen en een tentoonstelling over de Slag van Vitoria in 1813.

Museo de Arte Sacro

Catedral Nueva de María Inmaculada, Calle Monseñor Cadena y Eleta s/n. Tel. 945-150631. **Open** di–vr 10.00–14.00, 16.00–18.30, za 10.00–14.00, zo en feestdagen 11.00–14.00 uur. bel van tevoren.

Het ontwerp van dit museum sluit aan bij de kathedraal. De tentoongestelde religieuze voorwerpen zijn geordend naar materiaal.

Torre Palacio de los Varona

Villanañe, Álava. Tel. 945-353040. **Open** di–za 11.00–14.00, 16.00–19.00, zo 11.00–14.00 uur (winter: alleen za en zo).

In Villanañe vindt u een fraai voorbeeld van middeleeuwse architectuur; het bestbewaarde 14de-eeuwse versterkte militaire gebouw in de regio. Het is nu een museum, met het oorspronkelijke meubilair. De kamers boven zijn gedecoreerd met kleurrijk, 17de-eeuws behang, en sommige vloeren zijn bedekt met traditionele tegels van Manisessorselein.

Omgeving

Aan de A2622 tussen Pobes en Tuesta liggen de **Salinas de Añana**: zoutpannen gevormd door minerale bronnen. In het naburige stadje **Tuesta** staat een romaanse kerk. Binnen ziet u kapitelen met historische gravures en een houten beeld van de H. Sebastián, die uit de middeleeuwen stamt.

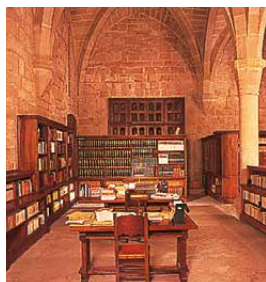
Laguardia

Álava. 1500. Calle Mayor 52, 945-600845. di San Juan en San Pedro (23–29 juni).

Deze kleine wijnstad is de hoofdstad van La Rioja Alavesa, een deel van Álava waar al eeuwen Rioja (blz. 82–83) wordt geproduceerd. Het is een vruchtbare vlakte, in het noorden afgeschermd door hoge heuvels. Van de weg naar de Herreras heb je er een uitzicht op. Laguardia is een middeleeuwse heuvelstad, met wallen, torens en versterkte poorten. Aan de steile, smalle straatjes liggen veel **bodegas** (wijnkelders), waar het hele jaar wijn kan worden geproefd en waar men ook rondleidingen verzorgt. Meestal moet u van tevoren bellen. De gotische **Iglesia de Santa María de los Reyes** heeft een sobere gevel en een rijkversierd binnenportaal dat zijn oorspronkelijke kleuren heeft behouden.

25 Monestir de Poblet

Het klooster van de Heilige Maria van Poblet was het belangrijkste klooster van drie cisterciënzer kloosters, bekend als de 'cisterciënzer driehoek' (blz. 225). Deze driehoek speelde een rol bij de consolidatie van de macht in Catalonië, nadat de regio door Ramon Berenguer IV was heroverd op de Moren. Het klooster werd verlaten en raakte in verval na de confiscatie van het kerkelijk eigendom in 1835. In 1930 begon men met de restauratie van de ruïnes; in 1940 kwamen de monniken terug.

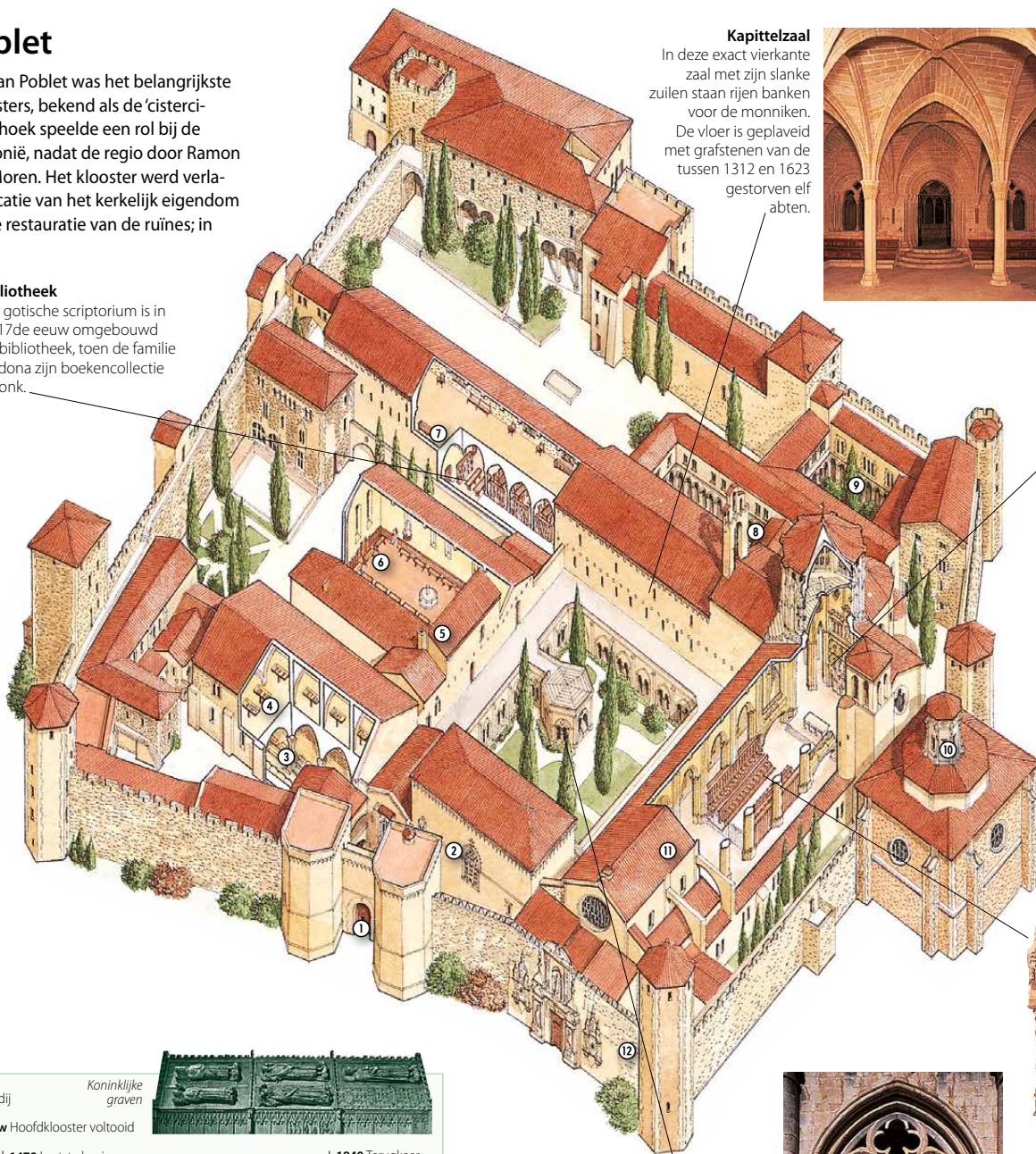

Bibliotheek

Het gotische scriptorium is in de 17de eeuw omgebouwd tot bibliotheek, toen de familie Cardona zijn boekencollectie schonk.

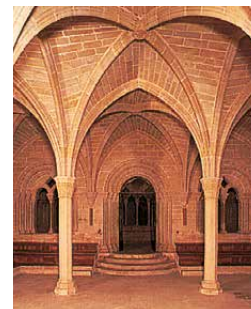
UITGELICHT

- ① Koninklijke ingang
- ② ④ Museum
- ③ Wijnkelder
- ⑤ Voormalige keuken
- ⑥ De 12de-eeuwse refector is een zaal met een achthoekige fontein en een kansel.
- ⑦ Het dormitorium is per trap bereikbaar vanuit de kerk. De reusachtige galerij (87 m) dateert uit de 13de eeuw.
- ⑧ Kloostergang San Esteve
- ⑨ Kloostergang
- ⑩ Nieuwe sacristie
- ⑪ De abdijkerk is een groot en onopgesmukt typisch cisterciënzer gebouw met drie schepen.
- ⑫ Barokke kerkfaçade

Kapittelzaal

In deze exact vierkante zaal met zijn slanke zuilen staan rijen banken voor de monniken. De vloer is geplaveid met grafstenen van de tussen 1312 en 1623 gestorven elf abten.

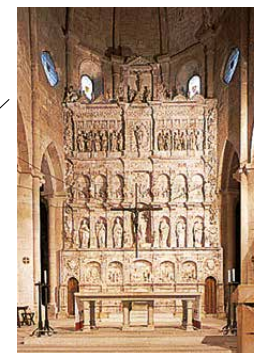
TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie

N240, 10 km na Montblanc, Tarragona. **Tel.** 977-870089. **Open** dag. 10.00–12.30 (zo tot 12.25), 15.00–17.25 of 17.55 uur. **Gesloten** 1 jan., 25, 26 dec. ma–za 8.00; zo en feestdagen 10.00, 13.00 en 18.00 uur. Festival Música Antigua (half aug.). poblet.cat

Vervoer

L'Espluga de Francolí, dan taxi. Tarragona.

★ Altaarstuk

Achter het stenen altaar, ondersteund door romaanse zuilen, vult een indrukwekkend albasten retabel de apsis. Damià Forment beeldhouwde het in 1527.

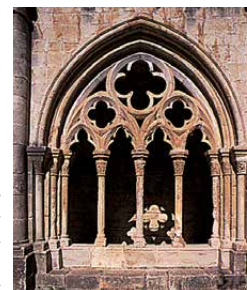

★ Koninklijke graven

Met bijzettingen in het koninklijk pantheon is begonnen in 1359. In 1950 werden de graven gerestaureerd.

★ Kloostergang

De gewelfde kloostergang stamt uit de 12de en 13de eeuw. Hij vormde het centrum van het kloosterleven. De kapitelen zijn prachtig gedecoreerd met voluten.

1100	1300	1500	1700	1900
1150 Stichting Santes Creus, de derde abdij van de cisterciënzer driehoek	1156 Stichting klooster in Vallbona de les Monges	1196 Alfonso II, eerste koning hier begraven	1479 Laatste koning van Aragón, Juan II, hier begraven	1940 Terugkeer monniken
	1336–1387 Regering Pere IV, die Poblet aanwijst als koninklijk pantheon			1952 Graven gerestaureerd. Koninklijke resten herbegraven
1151 Stichting Pobletklooster door Ramon Berenguer IV		1835 Onteigening grondbezit kloosters. Poblet verwoest		

Koninklijke graven

